

Debreceni Ítéltábla

Mf.I.50.057/2022/6.

A Debreceni Ítéltábla a Szabados Ügyvédi Iroda (cím1 eljáró ügyvéd: Dr. Szabados Gergő) által képviselt Felperes cím2 alatti székhelyű felperesnek -, a Dr. Nagy Attila ügyvéd (cím3) által képviselt Alperes cím4., [TH: cím5] szám alatti lakos alperes ellen, kölcsönösszeg megfizetése iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 6.M.70.201/2021/28. számú ítélete ellen a felperes 29. alszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán indult másodfokú eljárásában – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

végzést:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, az eljárást megszünteti és elrendeli az iratok áttételét a Sátoraljaujhelyi Járásbírósághoz.

Az ítéltábla kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek másodfokú perköltség címén 15 000 (tizenötezer) forintot.

A bíróság kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak – az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi számlájára – 20 800 (húszezer-nyolcszáz) forint fellebbezési illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes 2020. júliusban egyszerűsített foglalkoztatásban dolgozott a felperesnél, napi bruttó 8500 forint alapbér megállapításával. A felperes 2020. július hónapra az általa kiállított kiadási pénztárbizonylat alapján megfizetett az alperesnek két alkalommal 25 500-25 500 forint, azaz mindösszesen 51 000 forint összeget.

[2] Az alperes 2020. augusztus 1. napjától határozatlan időre munkaszerződéssel alkalmazta az alperest egyéb egyszerű építőipari foglalkozású munkakörben.

[3] A felperes ügyvezetője, képviselői utasítására tanú4 2020. augusztus 7. napján átadott az alperes részére 260 000 forintot és az általa készített táblázatban munkáltatói kölcsön megnevezéssel 2020. augusztus 7. napi dátummal feltüntette a 260 000 forint összeget. A táblázat „összeget átvettem: aláírás” rovatában a felperes aláírása szerepel.

A peres felek között a 260 000 forint összegre vonatkozóan egyéb szerződés, megállapodás vagy dokumentum nem jött létre.

[4] Az alperes felmondással megszüntette a munkaviszonyát 2021. március 31. napjával. A munkaviszony megszűnését követően az alperes telefonon egyeztetett a felperes törvényes képviselőjével, amely alapján tanú2 a tanú4 által készített táblázatot tartalmazó iratra kézírással feljegyezte: „Máté 2021. május 21-én hozza”.

[5] A felperes 2021. június 3. napján írásban felszólította az alperest, hogy a kézhezvételtől számított 8 napon belül fizesse meg a felperessel szemben fennálló tartozását. Hivatkozott arra, hogy a felek között fennállt munkaviszony során 2020. augusztus 7. napján 260 000 forint kölcsönt nyújtott, amelynek lejáratát határideje 2020. december 31. napja volt, azonban az alperes a több alkalommal is elismert tartozását nem fizette meg.

[6] A fizetési felszólításra alperes e-mail útján válaszolt és közölte, hogy 2020. júliusban munkabér előleget kapott, amelyet képviselői ügyvezető ajánlott fel számára. A 2020. augusztusi munkabéréből az levonásra került, mivel 2020. augusztusban bért nem kapott. Tartozása nincs a felperes felé, ezt a felperes részéről a munkaviszonya megszűnésekor kiállított munkáltatói igazolás is alátámasztja.

[7] A felperes jogi képviselője útján 2021. augusztus 12. napján írásban ismételt felszólította alperest, hogy az általa sem vitatottan megkapott 260 000 forint munkáltatói kölcsönt 8 napon belül fizesse meg. Az alperes a fizetési felszólításnak nem tett eleget.

[8] A felperes fizetési meghagyásos eljárást kezdeményezett, kérelme szerint a jogviszony létrejött 2020. augusztus 7. napja, a követelés lejáratát 2020. december 31. napja, az érvényesített jog munkáltatói kölcsön, amelynek összege 260 000 forint.

[9] Az alperes ellentmondása folytán perré alakult eljárásban a felperes keresetet tartalmazó iratot terjesztett elő, amelyben kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 260 000

forint tőke, és ezen tőkeösszeg 2021. január 1. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamata, valamint a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (továbbiakban: IM rendelet) 2. § (1) bekezdés a) és b) pontja alapján számított ügyvédi munkadíj és készkiadás összege, mint perköltség megfizetésében.

[10] A felperes keresetét a polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) 6:383. § és 6:48. § rendelkezéseire alapította. Előadta, hogy a felek között fennállt munkaviszony során 2020. augusztus 7. napján 260 000 forint kölcsönt nyújtott alperesnek, amelynek lejáratí határideje 2020. december 31. napja volt. Az alperes a több alkalommal elismert tartozását nem fizette meg.

[11] Az alperes írásbeli ellenkérelmében kérte a kereset teljes elutasítását, valamint a felperes 20 000 forint útköltség, mint perköltségben való marasztalását.

[12] Vitatta a kereseti követelés jogalapját és összecszerűségét. Állította, hogy közöttük kölcsönszerződés nem jött létre érvényesen, a keresetlevélhez csatolt irat eredetileg dátumok nélküli volt. A munkaviszony megszűnésekor kiállított és a felperes törvényes képviselője által is aláírt munkáltatói igazolás szerint a munkáltató felé tartozása nem volt.

[13] Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 20 000 forint perköltséget. Megállapította, hogy az eljárás során felmerült 15 600 forint illetéket a felperes viseli és rendelkezett arról, hogy az eljárás során felmerült 8 600 forint állam által előlegezett költséget a felperes köteles megfizetni az állam javára.

[14] Az ítélet indokolása szerint kölcsönjogviszony csak akkor jöhet létre a felek között, ha minden lényeges feltételben a felek megállapodnak. A lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeképpen azonban a Ptk. 6:383. § szerint meghatározott kölcsönszerződés valamennyi releváns ismérve nem állt fenn. Az alperes részére 260 000 forintban eszközölt kifizetés jogcíme nem volt megállapítható. A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján az munkabér jellegű kifizetés volt, figyelemmel arra, hogy a tanúvallomások szerint az alperes 2020. júliusban többet dolgozott az okirattal igazolt munkanapoknál és a felperesnél gyakorlat volt az egyéb juttatás kifizetése is. Mindezekre tekintettel a kölcsön jogcímén előterjesztett kereseti követelés nem volt megalapozott.

[15] Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes fellebbezést terjesztett elő és kérte a polgári perrendtartásról szóló 2016.évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 383. § (3) bekezdés alapján azt megváltoztatni és kötelezni az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 260 000 forintot, és ezen összeg 2021. január 1. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamatát, valamint az első- és másodfokú perköltséget az IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) és b) pont, valamint 4/A. § (2) bekezdés rendelkezései szerint.

[16] Előadta, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 263. § és 279. § rendelkezéseit, továbbá tévesen alkalmazta a Ptk. 6:383. §-ban foglaltakat. A bizonyítás eredményét kirívóan okszerűtlenül értékelte, téves jogi következtetést vont le a felek között létrejött jogviszony vonatkozásában. Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy az alperes ellenkérelme 2.3.4. pont második mondatában és a 13. számú jegyzőkönyvben is elismerte a kölcsönt, valamint az elsőfokú bíróság utolsó tárgyalásán az elé tárt táblázat eredeti példányát megtekintve elismerte, hogy azon az ő aláírása szerepel. Tekintettel arra, hogy a táblázatban egyértelműen benne foglaltatik a munkáltatói kölcsön és annak összege, így nem vitatható, hogy a felperes kölcsönt nyújtott az alperes részére. Az alperes a pert megelőzően sem vitatta a kölcsön létrejöttét, csupán arra hivatkozott, hogy a kapott összeget a 2020. augusztusi béréből vonták le, amelyet a felperes egyértelműen cáfolt a benyújtott banki kivonattal. A fellebbező hivatkozott tanú2, tanú1 és tanú4 tanúk vallomására, valamint képviselő1 törvényes képviselő személyes előadására.

[17] Az alperes fellebbezési ellenérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására és a felperes másodfokú perköltségben való marasztalására irányult, amelynek összegét az IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pont rendelkezése és a megbízási szerződés alapján 50 000 forint összegben jelölte meg.

[18] Jogi érvelése szerint a lefolytatott bizonyítási eljárás során előállt bizonyítékok okszerű mérlegelésével az elsőfokú bíróság megalapozottan utasította el a felperes keresetét. Állította, hogy az alperes nem kért kölcsönt a felperestől, hanem 2020. július hónapban munkabér előleget kapott, amelynek visszafizetése a munkabéréből történő levonás útján valósult meg. 2020. júliusban végig – azaz 30 napot – dolgozott, és az egyszerűsített foglalkoztatás keretében kifizetett összegben túlmenően egyéb munkabért és kiegészítést nem kapott. A 260 000 forint összeg átadásáról kölcsönszerződés nem jött létre, kamat és egyéb díj megfizetéséről, valamint visszafizetési határidőről a felek nem állapodtak meg.

[19] A felperes az alperesi fellebbezési ellenkérelemre vonatkozó észrevételében továbbra is fenntartotta a fellebbezésében foglaltakat. Álláspontja szerint nem lehet vitás a táblázat tartalma alapján, hogy a felperes kölcsönt nyújtott az alperes részére, függetlenül attól, hogy az alperes kérte-e a kölcsönt, illetve azt miért kérte. Az eljárás során meghallgatott tanúk igazolták a felperes követelését.

[20] Az ítéltábla a Pp. 376. § (1) bekezdés alapján tárgyaláson kívül járt el, azonban a fellebbezést nem bírálta el érdemben az alábbiakra figyelemmel:

[21] A Pp. 2. § (2) bekezdésében meghatározott egyik legfontosabb alapelv, hogy a bíróság – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van, valamint a 4. § (2) bekezdése szerint a perben jelentős tények

állítás és az alátámasztásukra szolgáló bizonyítékok rendelkezésre bocsátása – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a feleket terheli.

[22] A Pp. 342. § (3) bekezdése szerint törvény eltérő rendelkezése hiányában az érdemi döntés nem terjedhet ki olyan jogra, amelyet a fél a perben nem állított.

[23] A Pp. a háromtagú pertárgy fogalomra áttérve a keresetet három elemből állónak tekinti: kérelem, jogállítás és tényállítás. Bármelyik elem eltérése más keresetet jelent. A bíróság a már hivatkozott Pp. 2. § (2) bekezdés és a Pp. 342. § (3) bekezdés alapján az egész peres eljárás alatt – ideértve a másodfokú eljárást is – a felek által előadott jognyilatkozatokhoz, így az érvényesíteni kívánt joghoz, a kereseti kérelmet megalapozó tényelőadáshoz kötve van. Mindebből következik, hogy jelen perben kizárólag a kölcsön jogcímén 260 000 forint megfizetése iránt előterjesztett kereset jogalapja volt vizsgálható.

[24] A Pp. 20. § (1) bekezdés alapján a törvényszék hatáskörébe tartoznak mindazok a perek, amelyek elbírálását törvény nem utalja a járásbíróság hatáskörébe.

A (2) bekezdés értelmében a törvényszék, mint munkaügyi bíróság jár el a munkaügyi perekben.

A munkaügyi per fogalmát a Pp. 508. § (1) – (4) bekezdései határozzák meg azzal, hogy az (5) bekezdés rendelkezése kimondja, hogy a munkaügyi per csak a munkavállaló és a munkáltató közötti, a munkaviszonnyal közvetlen kapcsolatban lévő, az e törvény hatálya alá tartozó ügyben előterjesztett keresettel kapcsolható össze. Ez utóbbi szabály teszi lehetővé, hogy a munkaügyi per keretében a peres felek közötti, a munkaviszonnyal közvetlen kapcsolatban lévő jogra alapított egyéb polgári jogi igény szintén elbíráható legyen (adhéziós per). Ezáltal elkerülhető, hogy az igény jogosultjának külön polgári pert kelljen indítania, azonban a munkaügyi per folyamatban léte feltétele annak, hogy az egyébként nem ilyen jellegű igény e perben érvényesíthető legyen. Az adhéziós perre vonatkozó speciális rendelkezés biztosítja, hogy a felek az egyébként polgári perre tartozó további jogvitájukat egységesen, a munkaügyi per keretében rendezhessék. Ez sok esetben pergazdaságossági és célszerűségi szempontból is indokolt, mivel ezáltal elkerülhető a párhuzamos bizonyítás, esetlegesen az eljárás felfüggesztése, elhúzódása. A munkáltató és a munkavállaló által kötött polgárjogi szerződéssel (például kölcsönszerződéssel) kapcsolatos jogvita elbírálása azonban csak akkor tartozik a munkaügyi perben eljáró bíróság hatáskörébe, ha a polgárjogi szerződésre (például kölcsönszerződésre) alapított követelést a felek közötti munkaviszonyból származó perben érvényesítik (EBH2004.1069). A polgári jogi igény önállóan munkaügyi perben nem érvényesíthető.

[25] Az ítéltábla a keresetlevél és az elsőfokú eljárás adatai, valamint a fellebbezés alapján megállapította, hogy a felperes kizárólag a Ptk. 6:383. § rendelkezésére alapított, kölcsön jogcímén fennálló követelést érvényesít, egyéb munkaviszonyból származó igénye az alperessel szemben nincs. Ebből következően a kereset elbírálására a törvényszéknek, mint munkaügyi bíróságnak hatásköre nincs.

[26] A Pp. 24. § (1) bekezdés értelmében a bíróság a hatáskörének hiányát hivatalból veszi figyelembe.

[27] Az elsőfokú bíróság nem észlelte hatásköre hiányát, azonban azt az ítéltábla az előzőekben előadottakra figyelemmel hivatalból megállapította.

[28] A Pp. 240. § (1) bekezdés e) pont alapján a bíróság az eljárást hivatalból megszünteti, ha megállapítja, hogy a per más – az e törvény hatálya alá tartozó – ügyben eljáró bíróság hatáskörébe, vagy illetékességébe tartozik, kivéve, ha

ea) a hatáskör a per tárgyának értékétől függ, és az alperes hatásköri kifogás nélkül írásbeli ellenkérelmet már előterjesztett, vagy

eb) az illetékes nem kizárólagos és az alperes illetékességi kifogás nélkül írásbeli ellenkérelmet már előterjesztett.

[29] A (3) bekezdés szerint az (1) bekezdés e) pontja esetén a bíróság az eljárás megszüntetésével egyidejűleg elrendeli az ügy iratainak áttételét a keresetlevél áttételére vonatkozó rendelkezések megfelelő alkalmazásával, kivéve, ha a közigazgatási ügyben eljáró bíróságnál az ügy már folyamatban van, és az a saját hatáskörét megállapította.

[30] Az előzőekben hivatkozott jogszabályi rendelkezésekre és tényekre figyelemmel az ítéltábla a Pp. 379. § rendelkezése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, és az eljárást megszüntette, továbbá elrendelte a Pp. 240. § (3) bekezdés rendelkezéseire tekintettel az iratok áttételét a Pp.20.§ (3) bekezdés a) pontja szerint hatáskörrel és a Pp. 25.§ (1) bekezdés szerint illetékességgel rendelkező járásbírósághoz.

[31] A Pp. 240. § (1) bekezdésében meghatározott eljárás megszüntetési okokat a másodfokú bíróságnak hivatalból kell vizsgálnia akkor is, ha arra a fellebbező, vagy az ellenfele nem hivatkozott. Ennek megfelelően az eljárás a már hivatkozott Pp. 379. § rendelkezésének megfelelően másodfokon is megszüntethető abban az esetben, ha az elsőfokú bíróság nem észlelte hivatalból a hatásköre hiányát.

[32] A Pp. 85. § (1) bekezdés szerint az eljárás megszüntetése esetén az alperes perköltségét a felperes téríti meg. A költségek szempontjából az alperest olyan helyzetbe kell hoznia, mintha a felperes nem vonta volna érdemi döntés nélkül záródó eljárás alá. Erre figyelemmel az ítéltábla a felperest kötelezte a másodfokú eljárásban az alperest megillető másodfokú perköltség megfizetésére. Ennek mértékét az alperes a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján 50 000 forintban számította fel, azonban azt az ítéltábla 15 000 forintra mérsékelte a 2. § (2) bekezdése alapján, tekintettel arra, hogy az

alperesi képviselő mindössze egy 2 oldalas fellebbezési ellenkérelmet írt meg, így a kifejtett munkával ez áll arányban.

[33] Az ítéltábla a Pp. 101. § (1) bekezdés és a 102. § (1) bekezdés rendelkezéseire figyelemmel a felperest kötelezte az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (továbbiakban: Itv.) 46. § (1) bekezdés szerinti összegben feljegyzett fellebbezési illeték megtérítésére.

[34] A bíróság tájékoztatja a felperest, hogy az egyes adótörvények módosításáról szóló 2022. évi XLV. törvény 70. §-ban megállapított Itv. 78. § (4) bekezdése szerint a fizetendő illeték a határozat jogerőre emelkedésétől számított 60. napon válik esedékessé. Az alperes, mint fizetésre kötelezett az illeték fizetésére történő felhívásnak önként köteles eleget tenni a megjelölt határidőben, az illeték behajtására és megfizetésére az Itv. és az adóigazgatási eljárásokra irányadó jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni. A felperesnek a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlára kell megfizetni az eljárási illetéket, közleményként feltüntetve a jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint az alperes adóazonosító számát.

[35] Miután az ítéltábla másodfokú bírósággént döntött az eljárás megszüntetéséről és az iratok áttételének elrendeléséről, ezért döntése ellen nem fellebbezésnek, hanem felülvizsgálatnak van helye (1/2006. közigazgatási és polgári jogegységi határozat, illetve új Pp. Konzultációs Testület 6. számú állásfoglalása, BDT2020.4264.).

Debrecen, 2023. április 11.

Dr. Tass Edina s. k. a tanács elnöke, Dr. Paulik Andrea s. k. előadó bíró,
Dr. Répássy Árpád s. k. bíró